

SOLIDARITY FOR
AFRICAN WOMEN'S RIGHTS
A force for freedom

MOUVEMENT DE SOLIDARITÉ
POUR LES DROITS
DES FEMMES AFRICAINES
Une force pour la liberté

HE JENUKQN

Piplimé alô to alomè Nukontô yonnu leton na nukon yiyi, to alô kondo pô po azonwé he non wazôn nan nukon yiyi gbon gbèlô bi mè, Pataki to SIDA pawhe he ye ylo dô EQUALITY Now yehu mèpo wazôn na wegboo e he ni do tin.

To enen mè ye do onu yanwhlé.

ONU YANWHLÉ TITO LQ TQN LÈ.

Onu yanwhlé hé hen ahun na titomè enen tahun wè yin na do hen yen agbé gbé Bénin ton pété, bø yeri sô do alô demè, mòn do polo yé na sô zé tito mè Maputo ton biô démocratie mè.

ONU HE TITO MÈ ÉNEN NA NAN.

- Yin yoën, bosô zé biô titolémè do yonnu no hen nukon yiyi wan Oto ho didô po dô oto ho doğbè lepo.
- Yonnu lè, po johounjoja lepo, non mòn dô mi yin nukun pénu gotô to otoho didô mè.
- Ena sô yin wiwhlé ahu na onotén na do nô dô, bo sô nô se son yehu yonnu lè si. Bo na non non fihé yé na non ze gbéta lè té.
- Yonnu susu, po johounjoja susu po na sô ho avun na, nukun mò je numè hézé hézé.
- Owhégbo Maputo ton na tin to okan lè ji, podô to okan lè godo, to tovilè sënsen.

BE MI KA MODONA ONU HE YE YLQ DÔ OWHEGBO MAPUTO TQN LQ?

**WHEGBOO NA AŞE GBETO LĘ TQN KAVI
OTOGOUN DE TQN PLADONA AŞE YONNU LĘ
TQN TO MĘNYU YIGBADJI**

WHEGBOO NA AŞE GBETO LĘ TQN KAVI OTOGOUN DE TQN PLADONA AŞE YONNU LĘ TQN TO MĘNYU YIGBADJI

ONUHE KAN OWHEGBÒ LQ LE:

Pipleme africa vile lę ton po aşe pipa dopo yinyin omeyou lę ton, he basi pliple kandé ewhe do kpoto to otò Addis-Abeba (Ethiopie) ton mę, to osun şidopotö owhé Fòò ewhé atòn tò lę ton mę na ogblon do, do gbón AHG/ Res.240 (XXXI) bò biq oto mneyou lę ton ni kan we do aşepipa yonnu lę ton pòdö gbeto lępo tòn ji. To afö dopo énenji, afo dide osen kande kòò atòn nukun do kpoto ton so go owhé na osen lę.

- Mon dopo lę afö dide awhétö osen mneyou le ton ton gbédayi yonnu lę depo he sianyi do agbasalanji, kavi osu nu ji, kavi osinmén, kavi do gbón oto ho didö mę, kavi nukun mòn je numé alopavode, kavi adokun, kavi na onu mòkò mòkò lę
- Mòn kédé wę osen afö ton nukun atón tò (**article 18**) ehe kan mneyou lę gbè dayi, yon nu zewhe, bo biq alö da şion yonnu lę ton ton. podi de osen ogbélo kpo ton dö do, bo sò biq do.
- To owhé osen ton kandé koo po kandé koo nukun dopo tò lę (**article 60 et 61**) to agbé gbé mèyou lę ton ji, po dö to agbegbe he lędohe lę, yön en bò sò mò nuje égo aşe yonnu lę ton.
- Aşe pipa ayihon lę lępo ton mòn nukun je égo, bò sò na organ je ego na mi flilin aşe yonnu lę ton yedö hé yé dö to pliplimę, to alö kondopo mę panta a^S ę gbeto paa lę ton, kavi aşe he na ojlo ję na do dö oto ho, kavi achę nado singan tin to otogun de şenşen, po nuyin wa yeton lępo, bo taafö me zewhe alokpa de pepe ylan yonnu lę, kavi ylan yo kpo vu lę.

- Mi na sɔvɔ filin dɔ ogblòn do fode awo ena fode atɔn koo atɔn tɔ (1325), dóho do azon hé yonnu nɔn wa na ayijayi, kavi na jijòhó ni do tin.
- Mi na hin ayi dego dɔ, aṣe yonnu tɔn po nukun pénugo étɔn po yin nu Pataki na nukon yiyyi to oto America ton mɛ, bɛ sɔn owhé fóó ewé şiantɔn (1992), aṣe gbètɔ lɛ tɔn bɛ sɔn owhé foo awé ewhe şianwé (1993) kpodo nukon yiyyi na alogɔ na otovi lɛ (1995)
- Ehé na mɛ adogbigbo dɔ sunnu ma hugan yonnusi, yéhu omɛ awhé lɛ yin dopo lɔ bo sɔ do aṣe dopo lɔ, didé é osen dopo yinyin mɛyou lɛ ton dɔ do. Alo to alo mɛ yoyɔ Africa ton. Ogbé mima, kpodo ogblɔn do atin gbeta wintin wintin zizɛ he na aṣe yonnu Africa ton lɛ na do sogan gblo ada na oto Africa ton podi omɛ he sogan basi.
- Devo whè to kondo pɔ mè Africa vi lɛ tɔn, po gbèta he tɔn to oto Dakar ton mè to owhe foo awe ewhé sidopo tɔ ton mɛ(1994), podɔ oto America ton ye do zogbéji hlan ɔmɛ lèpo, nado na ojlodjé daho dɛ hlan aṣe pipa yonnu lè ton bo sɔ tafo omède po kavi awuvɛ do lanmɛ na yonnu lɛ.
- Yin yoën azon dagbe he yonnu non basi, na akuwɛ hiḥo mɛyou tɔn he sien ayi do jijoho ji, ojlo ko ko jijè ji, kavi dodo (whé dida jijlɔ ji), podɔ oméde ma hugan oméde, kavi alo do mɛde na nukon yiyyi democrati tɔn.
- Eyi mi ze do ayimɛ gbemima, gbédidé, gbéta zizé po kondopɔ atin nu devo devo lɛ podi azon wanu, to totaligbe don, kavi to totaligbé dé, he do nu yan whlé na do gbèdayi yonnu zewhé, to aliho depepe ji. Ehe hɛn ahun na zizé do ayi pliple mɛ mɛyou lè tɔn, aṣe gbètɔ lɛ ton po otogun lɛ ton po, gbemima oto lɛ ton, nado vakunsu dona yonnu dépɔ, kavi ovalɔ he mahia yonnu jè. Toli mɛyou yonnu to ahu fiè sa mɔn gbɔn owhalo hunko hunko lɛ mɛ.
- Po kan dedji po, mi na vakunsudo na owha lɔ he ma dike yonnu when to dagbe me, kavi adan gbigblɔn na yonnu to hogbe mɛ, kavi to zinzan mɛ
- Mi sogbe na do jla oyin dagbe na yonnulɛ, podɔ, nado ho avun na aṣe yeton, to

alo dasion dagbe mè na ye ni do du ojlojè yeton podi gbètò lèpo.

AFODIDE TITAN:
Nukun mo je numè

To owhe he lè mè.

- a) Owalo osen ton : Owalo osen ton to dopo yinyin meyu lè ton mè.
- b) Ogbe mima Africa vi lè ton.
- c) **Lizonyitò Africa ton:** Azon wiwa na aṣe gbètò lèpò ton pò otogun lèpo ton pò.
- d) **Opli:** Opli otogun podo aṣepipa dopo yinyin Africa vi lè ton.
- e) **Yonnu zéwhé:** Nu yiwha alopa depepe he man yon aṣe yonnu ton. Yonnu asuwhési kavi awlivu.
- f) **Oto:** Oto he do alo do whégboo éhé mè lè.
- g) **Yonnu:** Yonnusi mè ho, kavi yopò vu.
- h) **NEPAD :** Alo to alomè na nukon yiyi Africa ton he ye zé sinayi to otaseple mè.
- i) **Owalò gbigblé:** Owalo dépéné, kavi nu yi wha alòpade, he mayon aṣe yonnu lè ton na oplon yeton, kavi he na do apa ylankan gbéninò yeton go.
- j) **UA:** Dopo yinyin Africa ton
- k) **Danu wiwa yonnu go:** owa lò ylankan nado do ya na agbassa yonnu ton, na do hulu tamè nèn , podo na do hen èn jehin, na do doho hé gan nu gan nu, na do sin adan nèn, kavi na do dobu na jijoho eton, to asiko depopé mè.

AFODIDE AWÉTO:
Huhuse kavi kunsudona owa hé zé yonnu whé

Oto lè do gbon gbé mima yetòn mè to avun ho hé owalo depepe he ma hia yonnu jè, kavi he ze yonnu wé. Gbon enen mè ye magbéké:

- a) Bo yi kan do osen dodonu oto yeton lè ton mè, do yonnu lè do aṣe dopolo kedédi sunnu lè ga.
- b) Bo yi bo sò zan osen énen to jijlo mè. Bo gbé dayi owalo depepe, kavi zinzan alopa de he zé yonnu whé, kavi bo wa daka do do yonnu go.
- c) Bo ze biò toho dò gbé lè mè, onu he hèn ahun na yonnu lè. Bo zé ye do titò hé hèn adagbigblo wa na oto lè mè.
- d) Boyi owa dagbe he ma de yonnu po, bo sò yon aṣe yonnu ton nèn.

e) Bo gɔ alo na tito mɛ depepe he ho avun na aṣe yonnu ton, to agbegbe eton ji, kavi to agbegbe he lè doé lèpoji.

2) Oto lè man gbé do gbon nuplomè dali, bo sɔ ho avun hɛ nu yi wa depepe he ze yonnu wɛ, kavi he de yonnu po.

AFODIDE ATÓNTQ:

ase na yezi.

1-) Yonnu lèpo do aṣe na yezi kẹdèdi, gbètɔ, ye do na pe nukun aṣe yéton lè go.

2-Yédo na nan osi yonnu lèpo, bona na jlokoko jijà na ada gbigblo yéton.

3-Oto lè man gbé bo sɔ yizan onu he jaagɔ do yonnu kavi zinzan depepe he de yonnu po.

4-Oto lè naso penukun onu he yin aṣe yonnu lè ton go, bo na sɔ ho avun ha ohó do hɛ yonnu gannu gannu, kavi adan gblon na yonnu.

AFODIDE ENENTÒ

Aṣe na ogbe, na te nongli, podò na ayi jayi.

1)Yonnu lèpo do aṣe, na ogbe, na tenongli, podò na ayi yayi. Yedo na ho avun hɛ ahuvɛ do na mèn na yonnu.

2)Oto lè man gbe, boyi owa na:

a- Yi osen bona ho avun hɛ, ahuvè do lan mè na yonnu, kavi ahugblé nan yonnu to alopa lèpomè, gbɔn enèn dali ye wohè hódò hɛ yonnu gannu gannu, to nuglo, kavi to agbanhun agba.

b-Gbon alilè po ji mi na wò hɛ ahuvɛ dona mè na yonnu lè.

c-Mi na va kunsudona onuhé non hèn awhuvɛ wa na yonnu to nuglo kavi to agbahungba bo na do alò té na onuhé enon hèn wha na yé lè.

d-Mi na ze gbon nu plonmè lè mè, oplon he hen jijohò wa, bo na gbɔn ehé lè mè bo do alò té na owalò, kavi zinzan, kavi numensèn he do ahuvɛ lanmè na yonnu

le.

- e- Mi na yi alo sinsièn do wọ hé yehu omè he nòn do ahuvè lanmè na yonnu lè.
- f- Mi na zé titomè lè do ayi na yonnu lè, na yé ni do mọ bo sọ se, mi na sọ g'alo n'ye po akuwè po, yehu yonnu he ye ko do ahuvè lanme na lè.
- g- Mi na hen wa fliflin mè, bo na sọ dawhé na yehu enon sa yonnu lè, bọ mi na da aloşion yonnu he nu mòn kọ lè jọ ha.
- h- Mina who hè yehu mè depepe he nan zan amansin na yonnu de, kavi bo na ze omò wintin wintin do jlè nu de do yonnu go ni yonnu lọ man sɔgbé ha.
- i- Mi na ze akuwè dote po onu devo devo lèpo he sɔgan g'alo na do do alo té na ahuvè do lanmè na yonnu lè.
- j- Mi na do kandeji dọ oto hé mè nu enen lè tin té, dọ kuwhè da na yonnu matin, yonnu he to oho, kavi yonnu vivunø.
- k- Mi na do kandéji dọ yonnu po sunnu lèpo do aşe dopo lọ, to oto he yehon wlado lè mè. Yonnu he honwla do na mọ awhadasion pipe, podi de osen ayihon lọ tòn dọc do.

AFODIDE ATÒNTQ

kun vasudo na zinzan ylankan.

Oto lè gbèdayi bo sọ whọ hé zinzan ylankan depépé he hén yonnu bla ahun bo sọ j'agò do tito mè depepe he do ahuvè lanmè na yonnu. To enen mè, yezi gbeta bo kan:

- a) Ye na plon nu do fi tènmé tènmé lè to oto ho lè mè, do gbọn titomè donu mè se lè ton mè po nuplon mè lè po mè atin nuplon mè to wèndo mè po.
- b) Mi na gbè dayi, bo sọ kan po osen po, dọ mède pepe he ye ze yonnuwé do da ahihun, osen ba na hoe
- c) Mi na wa alogo he jẹ hé yonnu he nu mòn kọ lè koha. Alogo gbon name na nò ganji, mi na hén sọ yé, mi na na ye plon bo na sọ gọ kọ na ye, bo na sọ sè ye do plon gbassa he na hen ye jẹ yé dési
- d) Mi na whlèn yonnu he to na jẹ omò ylankan lè mè.

AFODIDÉ CHIDOPOTO:

Alowiwlé

Oto lè na pe nukun ego sunnu po yonnu po do aşe do po lọ to wendomè. Otolè dona ze titomè dayi hedo:

- a) Alowiwhlé depépé man sogan yin bibassi ni ye omè awé lè man so gbé ha.
- b) Yonnu lọ do na do e hué gbahu owé afoto nukun atòn
- c) Enayon gbahu do sunnu lọ do asi dopo, kavi yonnu lòsu do asu dopo to alo wiwlé mè. Yonnu do aşe to when do mè. Mò dopo lọ mi man sò gbé wendo he mè assi supòte.
- d) Alo wiwlé, lọ ni doyin nugbo edo na yin bibassi to aholu nukòn bo na hodo osen oto lọ ton.
- e) Asu po asi po, yehu omè awélè to kondo pò mè na de de é yé na non to whendo yeton mè, bo na sò de non tèn yeton.
- f) Yonnu asuwé si, do aşe he whla oyin eton, do de ejlo do kavi to kondo pò mè po assu eton po.
- g) Yonnu asuwé si, do jlo je nado yin oto vi oto éton ton, kavi nado le zun otovi assu eton ton.
- h) Yonnu do aşe do polo po li sunnu na onu he kan otovi yinyin na ovi yeton lè, na ayi jayi ovi lèton.
- i) Asulọ po asilọ lọ pò do na whla onu he yin whendo yeton ton, bo na whla whendo yeton po oplon po.
- j) To Alowiwle mè yonnu lọ do aşe he sò gan zan assu eton sin onu lè, to jlo kokomè.

AFODIDE SIANWÉTO

Kiklan to Agbassa me, ye gbè mè déé, yedo alete na Alowiwle.

To gbe miman oto lè ton mè, ye yi gbe na titomè he dò asu po asi sogan zan aşe dopolò. Ni ewa yin dòdò, ye hu omè awélè ko klan, kavi, ye gbé yédé, kavi ye vun wema alo wiwlé yeton ton, to enen:

- a) Ye klan to agbassamè, ye gbé yedé, yesò vun alowlé wéman yeton ton to owhé nu kon.
- b) Asu lọ, kavi asilọ do aşe na do bio kiklan, nado gbè asu, kavi nado gbè asi

podo na do vun alo wlè wéma yeton ton.

c) Eyin ewa yin dọ yé ko gbè yede, ye ko klan kavi, ye ko vun alòwlé wema yeton, sunnu lò kavi yonnu lò dọ aṣe na do basi nu kun penugo yéton hlan ovi he ye jilè. To popolé po me ojlojé ovi lè ton weyin patakilò.

d) Eyin mèdé kogbè mèdé, kavi yehu omè awélè ko klan, kavi yéko vun alowiwlé weman he chayé dopo, ye do na man nutindo yeton lè hé ye họ to alowiwlé enen sin godoo.

e)

AFODIDÉ SIANTONTO:

Ojlo je na owhé nukon bo na sọ do awadašion pipe.

To sunnu po yonnu pomè, mèdé man hugan mèdé to owhé nukon, ye hu ome awhé lè do aṣe na awa dašion, bo sọ do aṣe dopolo to owé dida nukon. To enen mè oto lè man gbé, po kandeji po:

a- Yonnu lè na mòn alogò to wèdida mè

b- Alogò na titomè yeton depépé to agbégbé yéton ji, kavi to oto yeton mè, kavi to totaligbé lò mè, kavi to wèkè lò mè. Nu yanwlé titomè ehé lè ton weyin dodo yonnu ni mòn alogò to wè dida mè

c- Zize d'ayi titomè nuplon mè tòn, po apawé devo devo lepo he na nòn tèdè ejì titehungbè, onu he basi yonnu si, bo na sọ nòn plonu do onu he basi aṣe yonnu ton ji

d- Oplon yiyyi yéhu mè he basi zinzan tò osen lò ton do na gbon otovi po ji, bò ye na nòn doè, bo na sọ hén wa zinzan mè nu he yin aṣe yonnu tòn

e- To tito zinzan osen lò ton mè, mido na mo yonnu soha dé di osunnu.

f- Mi do na do alo osen lògo, bo mòn tèn do jla yin na aṣe yonnu ton.

AFODIDE SIN ENENTO:

Aṣe na do dò oto ho podo nodo sò yi gbetale.

1) Gbọn gbéta lè mè podo gbọn wekan hia lè mè, po ali devo lepo, oto lè yi owa lo dagbe bona zé biò tito yeton mè dò yonnu po sunnu_ po, do aṣe dopolo to toho dobè oto lò ton mè. Bo dodo:

- a- Yonnu lepo do aṣe nado yi sɔ̄mi sɔ̄mi.
 - b- Yonnu lè dona yin afò zé do této to toho dido mè podi sunnu
 - c- Yonnu lè dona kon alò dopo po sunnu lepo, to ali lepoji, to otoho dido mè podo na nukon yiyi oto lò ton.
- 2) Oto lè dona zé yonnu lè do basi zédotetò to gbèta şinşien lèmè.

AFODIDE AWOTO:

ase na jijoho

- 1- Yonnu do aṣe na gbè ninò, aṣe jijoho podo aṣe na nu he hén jijoho wa.
- 2- Otolè basi titomè hejè nado zan yonnu lè:

 - a- Dogbòn tito mè nuplon mè ton, he hén jijoho wa po zinzan jijoho ton po.
 - b- Dogbòn wègbona otò he tin to tukla mè lè, to agbègbé yetonji kavi to lèdo yeton ji.
 - c- Na titomè kò demè yété ton, agbègbé lò ton ton, topola lò mè ton, kavi gbon ahihon lobi mè, yonnu dona tin to fidé yéna noze gbèta lè té.
 - d- Yédo na whla yonnu hé adangbo, bò ye ton sòn oto yeton mè wayi oto devo lè mè.
 - e- Tonu yiwa lepo mè.

- 3- Oto he do alò demèlè mangbe hejè nado de alòpona akuwé zinzan opolon man gbègbé na lèton. Bo na gó alò na nukon yiyi otovi lè ton, Pataki yonnu lè.

AFODIDÉ WOLOPOTÓ:

Alo dasion yonnu, to whenu tukla tin to awanzon wato le sensen.

- 1- Otohé do alò demè lè, mangbe hejè na do si titomè hé doho do aṣe ahihon lò bi ton me.
- 2- Otolè na sò basi nukun penugo yeton na yonnu Pataki to whenu tukla tin to awanzon watolè sensen.
- 3- Otolè man gbè nado daalosion yonnu he awhan yan sòn oto eton mè. yehu omè he na bia nukun na me mòn n'kò lè nayi whè nukon.
- 4- Oto lè mangbe, dò ovi he man do owhé afotón nukun atón dé man nan fun awhan.

AFODIDE WIAWETO:

Aṣe na whéhōme yiyi podo na do plon nude boyi basi.

1-Otolè basi tito mè hé jé lèpo nado:

a- Nado, do alôte na yonnu zé wé son walø lémè bona na ye jlojé hé singan-wanude podi sunnu.

b- Nado, do alôte na nuhe tinto tito nuplon mè tòn lémè, bo dé yonnu po.

c- Nado whla yonnu lè, pataki awhlivu lè, sòn ho do hémè gannu gannu si. bona sò sa sèn do yehu mèhé nòbasi nu _ha enen lè to wehø nukòn.

d-Bona sò gò alò nan yonnu he numòn kò lè ko ha. Mina sò plon yé; bo sò hen ye wa azonwé énon gó mè wa tèn mè.

e- Mina zé biò titomè nuplon mè lèton mè, po titomè bona plon mèsi le po aṣe hetin na gbeto.

2-Oto lè yigbemiman hejé:

a- Na yonnu lèpo nido yi whéhōmè, bo sò depépè to owé mè.

b- Nado jlayin na nuplon mè po nudeplòn bo yiwa yonnu lèton po, Pataki to apawé omò wintin wintin lè tòn mè.

c- Yonnu lè bi na yi whéhōmè, bo na sò whléahu na azon plòn hòsa yeton, nado yi i, awhlivu hé ma yi nukon to wehōmè mè.

AFODIDE WIATONTÓ:

Aṣe na awhadasion to akuwèho liji.

Yonnu lè podi sunnu lè su ga, dona yi nukan to azonmè. enen hutu, otolè man gbé bo dò:

a- Azon de sunnu wa, yonnu lè losu singan wa azon lò ga. Mina jlayin na aṣe he su ahø dopolø na yonnu, po sunnu po, na azon dopolø

b- Sunnu man do nan yi akuwè hugan Yonnu to azon do polø nukun.

c- Alogona nukun mòn jé numè to mèyi do azon mè, po nukun yiyi po, atin mè yan sòn azon mè. Mina ho avun hé, bo na sò diò nukun sò hodo hé mè gannu gannu, kavi adangblon na mè.

d- Ayi jayi natin na yonnu lè to jlokoko mè, yé sò gan dé azon de jlo yé na do wa. Mina sò daalosion yé, na yé ni tazan yé zé jlego. Kavi yéni ta tafò aṣe he yin yéton lèji.

- e- Mina na jlojé hé je na yonnu lè ni sò gan wazon bo sò mò akwuwe hèn to alomè do gbon mèdè man do guéssi mè.
- f- Mina hèn wa ayimè na yé, titomè he dalosion kandeji mèmè ninon yonnu lè ton, bo na sò dòho po yepo, naye ni sin gan do yi gbéna.
- g- Mina glon ali ovi de man dowhé nado yi plon azon, bona wohé oya dona yopovu lè Pataki Yonnu vu lè
- h- Mina yi ninò mè héjé, bo do yéyi gona azon wégbé ton lè he yonnu miton lè non basi.
- i- Yonnu lè dona na yi gbojé, wénuéna ovi jiji yétòn ko sèpò, kavi to ovi jiji lò sin godo. Yéna sò nò sun kuwé yetòn yé to ahòlu wé, kavi to mètata wé.
- j- Akuwé dé sunnu su, wé yonnu na sun na ahòlu na azon kavi ajo étòn
- k- Akuwé dé sunnu sunfo zòn watò noyi na ovile, yonnu lè lòsu na nò yiga.
- l- Mina yoën dò mè jitò awé lè wé yin nukun pénugo tò oplòn ovilè tòn. ahosu hopo dona, azon wé omè tata lèton sò gona
- m- Mina yi titomè he jè, bo na kan dayi boda wohé zizan yennu to apawé ajowé ton tèji.

AFODIDÉ WIENENTO

aşé na name ninon gandji podò nado gbéjé onu he non zon bò yé non jivi pon.

- 1- Otolé na sisi bo jlayin na aşé yonnu tòn to apawé ovivi jiji tòn.
aşé enen lè yehu dié :
- Aşé nado gbéjépon dò beye singan ji ovi?
 - Aşé nado basi tito nadé é ovijiji ho yéton nayido, podò ovi soha de yénanji.
 - Aşé na dozan tito mè he jloé to vi jiji sin alihoji.
 - Aşé nado whla mè dé é, son azon ma se aman hé yé ylo dò VIH/SIDA enen si.
 - Aşé nado mò nukun jè nanmè na non ganji yéton go, podò nado so yon azon he asu yeton non jè.toli dò ahutu lè tin to otomè po gué gué. Yédo azon he yenon bè to sisèpo mèdè whenu, Kavi ahutu VIH/SIDA ton enen.
 - Aşé nado plon nu do déyénon basi tito mè ovi jiji tòn do, to whendo mè.
- 2- Otolè yi afodidé he jè nado:
- hèn yonnu lè yi doto wé dagbé, fidé yénon wazon mimè té, bo man vè kwè, bo man den do whé yéton gbé, pataki yehu hetin to glétoho lè mè.

- b) Nado wazon na yonnu he tin toho, he şeşé noté kavi he to anon na vi, bo na sɔ g’alo na azon wé he to azon enen le basi.
- c) Alôda sion na yonnu he to ajidonu, Pataki gbe yina hodidé po aman sin po, yonnu he ye doho na gannu gannu, kavi whénu oho lo na lènpon na onon lò.

AFODIDE AFOTONTO:

Aşé na ayi jayi to dudu pawé.

Otolè hen wa na yonnu lè, aşé nududu he yon, bo min sin, gbon enen mè wé ye yi afò didé hé jè na:

- a) Yonnu lè nido non mo sin mimè dotòmè tòn nu, to wé yéton lè gbé
- b) Na zé do ayi fidé yonnu lè sogan yi dasin té, to ayi jayi mè.

AFODIDÉ AFOTON NUKUNDOPÓ TO:

Aşé nado nòn notèn he yon pon.

Yonnu do aşé, podi sunnu nado zan notèn eton to ninon mè dagbé mè. enen me wé oto lè de son bo dò dò yonnu hetin to asu wé lè, he yi bo go lè, kavi awhlivu lè sogan haya notèn yeton bo sò nò émen.

AFODIDE AFOTÓN NUKUNAWE TO:

na lèdo he yon bo so jè aşo

Yonnu lè do nado non gbè to nuyi wa oto yetòn ton mè ton, podò, nado non g’alo na nuyiwa oto yetòn mè ton ton.

- 1) Na yonnu lè ni do basi titomè he jè, bosò mònukun jè nu he basi oto yetòn mè ton lego.

AFODIDE AFOTON NUKUNATÓN TO **nado non fi de wé sin bo sọ yon.**

1) Yonnu lè do aṣẹ nado non noten he yon, bọ gbeto singan non.

2) Enen wutu oto lè basi tito :

a- Na yonnu lè to su gégé me, yé na basi tito na do whla lèdo yéton po onu zinzañ he obgbèlò na mi lèpo.

b- Ji jla yin na nudo dindin, po akwè zinzañ na asisa miyon ton po onu he yin technology yoyo onen lèpo, he non diké é bo yéno singan tèkan sèdo awhé to me ton.

c- Na alogò po alodasiòn oyoën adagbigblo yonnu leton to nu yiwa wèndo mè ton lèmè.

d- Mina do alo tena ogbo bẹ do wégbé, bo na do ojlèpo na onu he ma hén jijoho wa lè.

e) Mina pe nukun égo dò yonnu lè yezan zizan dagbé, bo man bẹ ogboo kavi nu nuhu hulu lè do whégbé.

AFODIDE AFOTON NUKUN ENENTO: **na ada gbigblo he sienni bo sọ noté gli**

a) Yonnu lè do aṣẹ hé sogan dugbè ada gbiblo kavi nukon yiyi yeton ton. To énen mè, oto lè basi titomé:

b) Bo na tènpon bọ yonnu lè na lon non tito lè mè, yena sọ nọ su to fié ye na no ze gbéta lè té, to toho didolè mè, kavi titomè nukon yiyi ton lè mè.

c) Yonnu lè na do jlojè bo naso non basi drapon na titomé hé na hén onu dagbé wa. P'di aigba po, onu hétin temé lèpo.

d) Yonnu lè na mó akwè yan, bo na sọ plòn nu he sogan hén nukon yiyi wa pataki na gle toho mitonlè bo na do alo té na oya t'gbèzan lèmè.

e) Mi na zédo tito lèmè onu he sogan hén nukon yiyi wa na gbèto lèpo Pataki yonnu lè.

f) Minan tènpon bọ nujijo ylankan, kavi titomé otôhodogbé leton man na ho apa to yonnu go.

AFODIDE KOOTO: **aṣe asu siṣi tòn**

Otelèpo yi gbena, yonnu asu siṣi dona zan aṣe eton podi gbètò. Dogbon titomè éhé lèmè yedo

- a) asu siṣi, ma na yin mémé glo na zinzan he majé “kavi, zinzan he zé we”
- b) Whenu asu lò kugodo asilò lèzu otò na ovile. To afò enen ji.
- c) Asu siṣi lò do aṣe he sogan sòn asu he jloé.

AFODIDE KOO NUKUN DOPOTO **aṣe na ogu**

1-asu siṣi do aṣe to mima nu tindo asu eton ton lè mè, to alòpa lè po mè, asu siṣi do aṣe, na do nòn asu éton sin wégbé, ni é wa sòn asu devo, éhen é sogan zan aṣe enen lò ni owhé lò yin éton, kavi ni ye nèn owhé lò

2- Podi sunnu lè, yonnu lè lòsuga, do aṣe nado du ogu, onu mèjítò yéton lèton.

AFODIDÉ KOO NUKUNAWÉTO: **Alodasion na yonnu hé sin whé ko seyi nukon le**

Otolé man gbe:

- a) Bona dalosion yonnu he sin whé ko sè yi nukon pédé lè, bona basi titomè hejè na agbasa yeton, bona sò hén ye to akwè ho liji, po titomè he na yi ye do azon mè, bò ye na sò plòn nude boyon basi
- b) bona wla yé son ahuvé do namè na si

AFODIDE KOO NUKUN ATONTO: **Aloda sion na yonnu sèkunon le**

Otolé man gbe:

- a- Bona d’alò sion yonnu whamonon lè, yonnu he yin ta to whendomè lè, yonnu he tòn son hènnu de ye ma hia jé, bo na naye ahubò to aliho akwè ho tòn ji, kavi to nanmè na non ganji mè.
- b- Alodasion yonnu he doblò, son ahuvé do nanmè na mè, kavi alodasion yonnu enen le sòn hodo hemè gannu gannu si.

AFODIDE KOO NUKUN ENENTO:

Alodasion yonnu he tin to ninonmè ahubla ton lème

Otolè man gbè

- a) Na do alodasion yonnu wamonnçon lè, yonnu whési lè, yonnu whe tòn sòn toho he ye man hia dogo na nude ; bona sò g’alò na ye to alihosusu ji.
- b) alodasion yonnu he ye gbo ada na, yonnu he to ho, kavi yonnu he to anòn na ovi; mi na zé yé do ninonmè dagbé mè bo na sò nayé yéyi he je.

AFODIDE KOO ATÒNTÒ:

Vojlado

Otolè man gbe :

- a) Bo na vojlado yonnu dé aşe yeton kavi jlo koko jijé yeton man yoën na yé pedi de osen lò dodo
- b) Mina do kandé ji dò vojlado enen lè họ ali, bosò hodo osen.

AFODIDE KOO’ATON NUKUN DOPOTO:

Nukun pénugo

- 1) Otolè na sò hén wa zizan mè osen lò gbon agbe agbe he lèdo ye lèpo mè, bona sò kan dayi, do wé kan hia yeton mè podi, de Afodide kande koo nukun awhéto meyu lèton dodo.
- 2) Otolè mangbe boyi titomè hejé, nado zan akwhé nan titomè he nazon bò yéna yon yonnu lè sin aşè.

AFODIDE KOO ATON NUKUN AWÉTO

Otumo

azonwhé osen ton to africa tomè he no gbija na aşe gbètò lè tòn po otovilé tòn po, do namo nukun je alò do osen lè go, kavi zizan osen lò ton to alò dépénépè mè

AFQDIDE KOO'ATON NUKUN DOPOTO :

Zizé do azonnu po nukun pé nugopo.

1-Oto lè na sọ zan whégboo ehe lọ, gbọn agbegbe yeton ji, bo na sọ nọn dehlé to sun dopo dopo mè, dide afodide kande koo nukun awhé tọ whégboo mèhu lèton dodo. Nado déhlè gbon titomè kan hia lèton dali.

2-Oto lè mangbe boyi titomè he jẹ nado zankwè podo, nado basi titomè dagbe na aşè yonnu tòn do gbon whégboo ehe lọ dali.

AFQDIDE KOO'ATÒN NUKUN AWHETO :

otumo

Osen donu donu hé non doho do aşè gbètò lè tòn go, to Africa tome, wè sogan d'alo, whégboo ehe égo. Bo na sọ na aşè do yeni zan en.

AFQDIDE KOOATÒN NUKUN ATONTÒ :

Alodo whema mè, po gbeyina

1- Owhégbo éhé, mi zé wlé oto lè, na yé ni do do alò dé mè. Mi sọ hun tè na oto depepe he jlo na do mima to émè, dogbòn titomè osen donu donu oto dopo dopo tòn mè

2- Titomè nado bélé si zizan osen lọ, kavi nado do do mima to émè na yin zizé do oto gan he paṣe na pliplimè dopo yinyin mèyou lè ton de.

AFQDIDE KOOATON NUKUN ENEN TO:

whegboo lo be azon

Owhe gboo éhé lọ na bẹ dẹ si azon, to azan gban godo tọ whénuna yeko zé azon wanu ejè dayi.

1-Oto dopo dopo he do mima to whégboo éhé mè lè, kavi to zizé bio azonnu eton

mé lè, na sò bélézi zizan én to azan égbé yé zé azon wani lè dayi nado do mima to éme.

2-Otogan he paše na plipli mé dopo yinyin Africa vilé ton, na zé whle yéhu oto he domiman to dopo yinyin enen mé lè ton dò whégboo lò bë azon.

AFODIDE GBAN TO:

zizé go nan, kavi, yé gbejepon

1- Oto hé do mima to emé lèpo, sògan gò osen de na, kavi sogan de osen de son whégboo lomè

2-Onu he ye nan gonan, dona yin kinkan ylan otogan he paše na dopo yinyin pliplimè Africa vilé ton. (otogan enen na sò dòg sédo otohe do mima to owhégboo lò mé, to azan gban sin şenşen.

3-Yehu otogan lè, po aşe pipalé po, na donu ejí, to opili yeton he yenon basi dopo to owhe dopomè. Po dide kinkan awhéto owhe ehé ton dò do.

4-Opli otogan leton, kavi aşe pipa leton, wé na yin gbe na alo do owhégboo logo.

AFODIDE GBAN NUKUN DOPO TO:

Ninomè owhe gbo ehe ton

Ninomé devode, alo kondopo de, kavi whékanhia de, to agbégbé miton ji, kavi agbegbe he lèdo mi letón ji de, matin bo nan dio aşe he basi yonnu ton.

AFODIDÉ GBAN NUKUN AWHÉTO:

ninomè nado wena kakajè whenu ton.

Namini do to nukun do osen donu donu Africa ton he dòho do aşe gbètó po otogoun lèto ton go, whenzangoun Africa vilé ton he no hovun na aşe gbètó ton po otogoun lè ton po, sògan d'alo owhégbolò go, bo sò gan dégbé do yé ni zan én.

**ehe yin bi basi to pliplimé awheto dopo yinyin africa vi le ton,
Maputo azan wolopotó osun şidopotó owé foo nukun atón tọ lọ ton mè.**

Owhégboo éhé yin tun tunmọ sòn yovo gbemé wa gungbe mè, gbọn nonvi sunnu miton Moïse Vidjinagni Djoï dali.

SOLIDARITY FOR
AFRICAN WOMEN'S RIGHTS
A force for freedom

MOUVEMENT DE SOLIDARITÉ
POUR LES DROITS
DES FEMMES AFRICAINES
Une force pour la liberté

Equality Now